

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005460

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-10-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пашаев Борис Вахідович

2. Borys V. Pashaiev

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 09-10-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16792

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07

Тема дисертації:

1. Юридичні гарантії прав людини в умовах воєнного стану: порівняльно-правовий аналіз
2. Legal guarantees of human rights under martial law: a comparative legal analysis

Реферат/анотація:

1. Питання юридичних гарантій прав людини в умовах збройного протистояння та дії правового режиму воєнного стану посідають одне з центральних місць у сучасній правовій науці та характеризуються стабільним і всебічним інтересом з боку науковців, що репрезентують різні теоретичні напрями й галузі юридичного знання. Актуальність зазначеної проблематики зумовлена її складною, багаторівневою природою, яка поєднує безпекові виклики, особливості функціонування публічної влади та необхідність забезпечення належного рівня охорони основоположних прав і свобод людини в екстремальних умовах. Комплексність досліджуваного феномена спричинила формування значної кількості доктринальних концепцій і методологічних підходів, у межах яких по-різному осмислюються сутність, зміст, обсяг і допустимі межі юридичних гарантій прав людини в кризових правових режимах. У сучасному науковому дискурсі накопичено ґрунтовний корпус досліджень, присвячених, з одного боку, вивченню міжнародно-

правових стандартів дерогації прав людини, механізмів їх процедурного контролю та інструментів міжнародного й наднаціонального захисту в умовах надзвичайних станів, а з іншого – аналізу особливостей національних конституційно-правових моделей реагування на збройні загрози, специфіки застосування норм міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права, а також правових механізмів захисту осіб, які належать до соціально та юридично вразливих категорій населення. Особлива увага дослідників приділяється питанням гарантування прав цивільного населення, внутрішньо переміщених осіб, мешканців тимчасово окупованих територій, а також дітей, які стали жертвами збройної агресії та пов'язаних із нею порушень. Окреслені теоретичні й прикладні напрацювання формують цілісне та концептуально виважене підґрунтя сучасної доктрини юридичних гарантій прав людини у період війни. Водночас вони засвідчують, що попри значний рівень наукової розробленості, ця тематика залишається відкритою для подальших досліджень, які мають бути спрямовані на поглиблення методологічних підходів, уточнення змісту гарантій у світлі новітніх викликів, а також на вироблення ефективних моделей їх імплементації в умовах триваючих та потенційних кризових ситуацій. Автор, у межах комплексного дослідження юридичних гарантій прав людини в умовах воєнного стану та з урахуванням компаративістської орієнтації роботи, здійснив всебічний аналіз низки концептуальних і прикладних проблем, зокрема: а) сформовано цілісне теоретико-правове обґрунтування системи юридичних гарантій прав людини під час воєнного стану, визначено їх сутність, структуру та відповідність міжнародним стандартам шляхом порівняльно-правового аналізу; б) визначено та обґрунтовано методологічний інструментарій дослідження, що інтегрує загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-юридичні та спеціалізовані методи, забезпечуючи наукову об'єктивність у вивченні меж правомірності обмежень і ефективності механізмів захисту прав людини; в) сформульовано і теоретично обґрунтовано доктринальне визначення юридичних гарантій прав людини, розкрито їх зміст, функції та структурні елементи, а також окреслено критерії правомірності обмежень прав і свобод в умовах особливого правового режиму; г) проаналізовано систему юридичних гарантій прав внутрішньо переміщених осіб, виявлено прогалини національного законодавства та запропоновано напрями його вдосконалення відповідно до міжнародних стандартів, зокрема Керівних принципів ООН щодо внутрішнього переміщення; г) досліджено правові режими біженця, шукача притулку та особи під тимчасовим захистом, визначено їх зміст, механізми реалізації та роль у міжнародній системі захисту переміщених осіб; д) розкрито правові та інституційні механізми захисту прав людини на окупованих територіях, встановлено основні порушення норм міжнародного гуманітарного права та визначено напрями вдосконалення державної політики у сфері правозахисту під час триваючої збройної агресії; е) проаналізовано вплив балканських конфліктів 1990-х років на формування сучасних міжнародно-правових механізмів захисту прав людини, виявлено їхні структурні недоліки, нові практики реагування та значення для розвитку міжнародного гуманітарного й кримінального права; є) оцінено ізраїльську модель забезпечення прав людини в умовах тривалого збройного протистояння, виокремлено її ключові структурні елементи та визначено потенціал адаптації окремих механізмів до української системи правового забезпечення безпеки та захисту населення; ж) обґрунтовано теоретичні засади та сформовано авторське бачення напрямів удосконалення національного й міжнародного регулювання кризових ситуацій, акцентовано на потребі уніфікації правового режиму криз та модернізації стандартів захисту прав і свобод людини в умовах надзвичайних обставин.

2. The issue of legal guarantees of human rights in conditions of armed conflict and the application of martial law is one of the central topics in contemporary legal science and is characterized by stable and comprehensive interest on the part of scholars representing various theoretical directions and branches of legal knowledge. The relevance of this issue is due to its complex, multi-level nature, which combines security challenges, the peculiarities of the functioning of public authorities, and the need to ensure an adequate level of protection of fundamental human rights and freedoms in extreme conditions. The complexity of the phenomenon under study has led to the formation of a significant number of doctrinal concepts and methodological approaches, within which the essence, content, scope, and permissible limits of legal guarantees of human rights in crisis legal regimes are interpreted in different ways. Contemporary scientific discourse has accumulated a substantial body of research devoted, on the

one hand, to the study of international legal standards for the derogation of human rights, mechanisms for their procedural control, and instruments of international and supranational protection in states of emergency, and, on the other hand, to the analysis of the peculiarities of national constitutional and legal models of response to armed threats, the specifics of the application of international humanitarian and international criminal law norms, as well as legal mechanisms for the protection of persons belonging to socially and legally vulnerable categories of the population. Researchers pay particular attention to issues related to guaranteeing the rights of civilians, internally displaced persons, residents of temporarily occupied territories, and children who have become victims of armed aggression and related violations. The outlined theoretical and applied developments form a comprehensive and conceptually sound basis for the modern doctrine of legal guarantees of human rights in times of war. At the same time, they show that despite the significant level of scientific development, this topic remains open for further research, which should be aimed at deepening methodological approaches, clarifying the content of guarantees in light of the latest challenges, and developing effective models for their implementation in ongoing and potential crisis situations. Within the framework of a comprehensive study of legal guarantees of human rights under martial law and taking into account the comparative orientation of the work, the author conducted a comprehensive analysis of a number of conceptual and applied issues, in particular: a) a comprehensive theoretical and legal justification of the system of legal guarantees of human rights during martial law was formed, their essence, structure, and compliance with international standards through comparative legal analysis; b) the methodological tools of the study, which integrate general philosophical, general scientific, special legal, and specialized methods, have been identified and justified, ensuring scientific objectivity in studying the limits of the legitimacy of restrictions and the effectiveness of human rights protection mechanisms; c) a doctrinal definition of legal guarantees of human rights has been formulated and theoretically substantiated, their content, functions, and structural elements have been revealed, and the criteria for the legitimacy of restrictions on rights and freedoms under a special legal regime have been outlined; d) the system of legal guarantees of the rights of internally displaced persons has been analyzed, gaps in national legislation have been identified, and directions for its improvement in accordance with international standards, in particular the UN Guiding Principles on Internal Displacement, have been proposed; e) analyzed the impact of the Balkan conflicts of the 1990s on the formation of modern international legal mechanisms for the protection of human rights, identified their structural shortcomings, new response practices, and significance for the development of international humanitarian and criminal law; f) the Israeli model of ensuring human rights in conditions of prolonged armed conflict is assessed, its key structural elements are identified, and the potential for adapting individual mechanisms to the Ukrainian system of legal security and protection of the population is determined; g) justified the theoretical foundations and formed the author's vision of directions for improving national and international regulation of crisis situations, emphasizing the need to unify the legal regime of crises and modernize standards for the protection of human rights and freedoms in emergency situations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Пашаєв Б. До питання про вплив джерел права на розвиток системи прав людини. Наукові перспективи. 2024. № 9(51) С. 1023–1032. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9\(51\)-1023-1032](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9(51)-1023-1032)

- Пашаев Б. До питання про фундаментальні права людини в умовах воєнного стану. Наукові інновації та передові технології. Серія «Право». 2024. № 7(35) С. 477–484. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-477-484](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-477-484)
- Пашаев Б. Національна доктрина юридичних гарантій прав людини в Україні під час кризових ситуацій. Наукові інновації та передові технології. Серія «Право». 2026. № 5(57). С. 4722–4734. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5\(57\)-4722-4734](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-5(57)-4722-4734)
- Пашаев Б. Права людини у фокусі правореалізаційних процесів. The 5th International Scientific and Practical Conference MODERN DIRECTIONS AND MOVEMENTS IN SCIENCE. Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg, January 26–28, 2025.
- Пашаев Б. До питання про природу фундаментальних прав людини. The 13th International Scientific and Practical Conference «International Forum: Problems and Scientific Solutions». Melbourne, Australia, June 6–8, 2024.
- Пашаев Б. Міжнародні механізми захисту фундаментальних прав людини: теоретичні аспекти. V International Scientific and Theoretical Conference. Valencia, Kingdom of Spain, April 5, 2024
- Пашаев Б. Особливості європейського механізму захисту фундаментальних прав людини у світлі воєнної агресії проти України. VI International Scientific and Theoretical Conference. Pisa, Italian Republic, April 26, 2024.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U114449; 0124U004586

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богініч Олег Леонідович

2. Oleh L. Bohinich

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5230-9366

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луцький Роман Петрович
2. Roman P. Lutskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9558-3699

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобровник Світлана Василівна
2. Svitlana V. Bobrovnyk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9225-8871

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарахонич Тетяна Іванівна
2. Tetiana I. Tarakhonych

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1586-5088

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сунегін Сергій Олександрович

2. Serhii O. Suniehin

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4304-708X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна